

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 7. Populi dicebant. Conuincit Deus ex ore populi Principes, vt iniquos iudices. Sit autem iudex, vt sponsæ nasus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

Iudith. 8.
 III. *Iudith*
mulier
instruit
Sacerdo-
tes.

obfidiōnis arctati angustiis, quā Holofernes civi-
 tatem premebat, adeo turbantur omnis consilij
 expertes, vt nec ad Deum recurrant, nec eius mi-
 sericordiā confidant, vt oportet; sed consilia
 incant minus salutaria, & fœdera diuinæ miseri-
 cordiæ concipiunt dissentanea, si intra quinque
 dies illis non aduenerint copiæ auxiliares: quod
 illis consilium videbatur sapientissimum. Prodit
 autem mulier vidua Iudith, solitaria, quæ tantā
 Dei pollet sapientia, & eorum quæ temporis po-
 stulat necessitas, vt eos Dei tentatores accuset, ac
 summæ esse dementiae conuincat, quod illi sum-
 mæ sapientiæ consilium putauerant, eos instruat
 & doceat saniora. Hæc est multorum confusio.
 Quis pudor Ecclesiastico, quod secularis oratio-
 nis nouerit partes, & contemplationis arcana, &
 ad ea præsignatas sibi obseruet horas, ille verò
 nec prima orationis nouerit elementa. Quæ tua
 confusio, dicit arum helleo, quod pauper ille mil-
 le necessitatibus obrutus, prole grauatus, paupe-
 rum miseratur, eis fultum panis largiatur, &
 etiam illud ori suo subtrahat: te verò cui est hæc,
 cellaria, horrea tritico præ multitudine crepant,
 diuitem auarum, nec moueant pauperum geni-
 tus, nec Lazari vulnera? quæ confusio tibi, vt
 nobilissime qui adeo es ab omni cura & occupa-
 tione liber, vt cui tempus impendas, ignore; si
 Minister verò publicè deputatus officio, cui nul-
 la inperit hora vacua quin diurno deficiat, labo-
 ri, nihil omnino rosario legendi inueniat oppor-
 tunum, obcondis stationibus, & pijs misericordiæ
 operibus congruam; tibi verò ad hoc solum defi-
 ciat? Conformatem proposito nostro exponit D.

IV. *Secula-*
res con-
fundunt
Ecclesia-
sticos

D. G. R. E.
 37 pag.
 Admoni.
 19.
 Iud. 13.

Greg. Dei vocem ex ore Vatis Isaiæ: *Erubescite Si-*
don ait mare. Quasi per vocem maris (ait) ad vere-
ciudiam Sidon adducitur, quando per comparatio-
nis v. re secularium, atque in hoc mundo fluctuan-
tium, eius, qui inuenit, & quasi stabilis cernitur,
vita reprobat. Pariter expendit D. Chrysof. id
 quod Spiritus S. narrat de Eliseo Hic enim mo-
 tatus inter Israelitas, à nemine cognoscebatur,
 honorabatur à nemine, & qui eum cæteris mi-
 nus venerabatur, erat Rex ipse. In Syria vero, eum
 declamat perisse quæ captiua, eum barbaros Gen-
 tilis venerat. Fufam hanc historiam, fusè nar-
 rat Spiritus S. Interloquitur D. Chrysof. O fides

4. Reg. 5.
 D. C. H. R.
 Ser. de
 Naaman
 & Elia.
 Tom. 1.

Naaman Principis, o istius Regis perfidia? Naaman
 Syrus fideliter festinat ad Deum, & Rex perfidus
 sum scidit vestimentum, & dissidit qui nouerant,
 & Elia, & qui non nouerant, credunt. Domestici repu-
 gnant, & externi festinant. Alieni currunt ad au-
 xilium, & proprii calesse denegant donū, qui prædi-
 care debuit, destruit, & qui destrueri potuit, festinat.
 Hieron. Bapt. de Lanza, Tom. 1.

§. 7. Populi dicebant. Conuincit Deus ex
 ore populi Principes, vt iniquos iudices. Sic
 autem iudex, vt sponse nasus.

Secundum: Intendit Spiritus S. hac respon-
 sione ex ore plebis: *Hic est Iesus &c.* Actius
 mordere Principes illos, Sacerdotes, Re-
 ctoreſque ciuitatis Hierusalem, eisque obicere
 execrebrōsam atq. proiecram iniquitatem, quam
 iam pridem iniusti commiserant. Paucis ante
 præteritis diebus in generali plenoque concilio
 in Christi conspirauerant perditionem, mor-
 ti que eum aduoceran turpissima. Modò ve-
 ro, dom Hierusalem ingreditur & populi adhuc
 auribus insonat præconium, quò præceperant, vt
 si quis de eo quidquam nouisset, confestim in-
 dicaret; interrogant. *Quis est hic? Quid prodi-*
tores? ab hinc biduo illum morti communi suf-
fragio dampnatis, & eum ignoratis? Quis sit non
cognoscitis? Sit felix faultumque iudicium vel-
lum, hunc illum non agnouistis, modò agno-
scite. Hic est Iesus. Subtiliter exponit Christum
 malitiam quam contra eum exercuerant, morti
 adiudicantes, illis vetbis ex ore Vatis Regij. *Cir-*
cumdederm me vituli multi, tauri pingues obse-
runt me. Alij legunt: *Tauri Basan.* Balan Regio
 erat fertilissima, tauris fœcunda pugnacibus, qui
 tauri de Basan dicebantur, sicut modo tauri de
 Xarama. Taurus animal est cholericum & vehe-
 mentius bile commouetur: ita enim oritur ex
 inflammatione sanguinis circa cor, & sicut inter
 cætera animalia taurus sanguine abundat, ita ma-
 iori incenditur flamma: ac proinde videre licet
 dum vehementius ignescit, cornua eius adeo flam-
 mea, vt ignites titiones dixeris, eumque quem ferit,
 non minus accendit, ac si quispiam flammeſcen-
 te lancea perfoderetur. Hæc eminenter gaude-
 bant tauri de Basan, eo quod essent pinguiores, ac
 maiores. Nota verò, quàm eleganter hoc hiero-
 glyphico describat Principes, Sacerdotes, Docto-
 res, tauros de Basan pinguiores, quibus venæ e-
 rant sanguine repletæ, operibus, diuitiis, honori-
 bus, cupiditate, his cornibus suis irruerant in
 Christum: omnis enim eorum ignita rabies ex
 rerū temporalium cupiditate exarscebat. In tra-
 cundia terra loquentes de los cogitabant. Hinc bilis
 eorum, ex timore perdendi bona terrena, proinde,
 quasi pauidi consulunt: *Venient Romani, & sol-*
lent locum nostrū & genem. Hinc inierunt con-
 tra Christum consilium, & vt tauri in eum im-
 pegerunt. Taurus dum cornu ferit, claudit ocu-
 los.

19

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

1.

los, ex multa irâ, quâ obsecratur, seu si maus, ut fecutus inuadat, nec quidquam videat, quod e-
rus forem remoretur. Ecce tauros mortis sen-
tentia contra Christum concurrentes, adeo cæcis
oculis, & mente obtenebrata, ut latâ in eum sen-
tentia, inquirant, *Quis est hic?* O indices iniquos,
optima vestrâ interrogatio: *Quis est hic?* Conle-
distis in eum, eius litem causamque terminalis, ni-
gro calculo condemnastis, & quis sit, ignoratis?

20

D. G. a. 2.

3. p. 1. 1. 1. 1.

v. 1. 1. 1. 1.

11. 11.

Exech. 3.

Lib. 31.

mor. c. 31.

1. c. 7.

Can.

Reg. 3.

II.

Nasus

pruden-

tiam si-

gnificat.

Sæpenumero perpendit D. Gregor. honoris
laudisque prærogatiuam, qua cælestis sponsus
sponsæ suæ nasum extollit: *Nasus tuus sicut tur-*
ris Libani, quæ respicit contra Damascum. Pulchri-
tudini eius celebrat encomium & quia totius
pulchritudo, ex partium pendet, resulatque ve-
nustate: singulas diuissim extollit: capitis capil-
los, oculos, dentes, &c. & nominatim nasum de-
prædicat: *Nasus tuus sicut turris Libani.* Quærit
D. Greg. *Qua laus est fratres mei, ut sponsæ nasus*
turri comparetur? Ane hæc nasi laus? si dixerò
ego: Domina talis, pulcherrima est, eius nasus est
ut turris huius ecclesiæ, hoc non foret laudare
vultus eius elegantiam, sed risui exponere turpi-
tudinem non tolerandam. Cælestis sponsi, cæle-
ste præconium. Damascus ciuitas eiat limitanea
& inimica Hierusalem, metropolis Syriæ, unde
excurrebant hostes in terram promissionis, & fre-
quentes agebant prædas, ut legenti patet. Huic
maio studens obuiare Salomon, extruxit turrim
altissimam, in cacumine montis Libani, vbi ter-
minus, præfigitur, qui disscindit, diuiditque Sy-
riam à terra promissionis, præmunitam omni ge-
nero belli apparatus, ex qua possent detegere Damas-
co prodeuntes, eoque modo sartam rectam, & in-
tamque conferuare terram promissionis: vel præ-
pediendo viam inimicis, vel fumo excitato vi-
cinos admouendo, ut sibi cuncti prospicerent.

Noueris igitur, (inquit D. Greg.) hanc esse men-
tem diuini sponsi, describere sponsæ suæ Eccle-
siæ venustatem, & per eiusdem partes, diuersos
describit status, ac officia, è quibus illa compo-
nitur elegantissima. Nasus symbolum est Prin-
cipum, Iudicum, Gubernatorum. Primò etenim
illi sunt, in quibus oportet residere prudentia, dis-
cretio, hanc signat nasus. Hic enim procul odo-
ratur, inquiri ex vestigiis, id quod oculis non
videtur, & latebat occultum. Talis sit, necesse
est, discretio, prudentiaque Principum, Iudicum,
ac Reipublicæ Gubernatorum, procul odoren-
tur, & damna præsentiant, quæ contingere pos-
sunt, ut illis mature provideant. Ex vestigio lu-
sum domus explorent, prostibula, vlturas, furta,
concupinatus, eaque omnia, quæ Reipublicæ præ-

judicant incolumitati. Secundo: eo quod ex na-
so particulariter aduertatur colera ac indigna-
tio: *Quiescite ab homine, cuius spiritus in naribus*
eius est. Consultit Isai. Caueto ab homine, cui
nasus ignescit. Hoc enim accensam eius demon-
strat coleram. Inter nos, quando indignatis,
proverbium est: inuasit sinapi nares tuas. In na-
ribus attenditur colera ex respiratione: hæc est e-
nim aperitissimum signum ignis, quò interius pe-
ctus exarsescit. Quibus stomachari, indignari,
& irasci conuenit in Republica; Principes sunt,
& iudices. Etenim illi sunt, quibus ex officio
competit, punire, reprimere, cadere, patibulis
affigere, *Non sine causa, gladium portat: Et ut*
caeteri timorem habeant Homini priuato gladium
eximere illicitum, ut & noxios castigare; hoc
iudicem tangit, ut vero perfectè, & inreprehens-
sibiliter hoc agat, asserit Aristoteles, de necessi-
tate requirit, ut irascatur, commoueat, incan-
descat & omnibus pateat, esse in Republica vi-
ros, qui peccatis, sceleribusque succenseant cor-
rectores.

Nasus, aduerte, medius inter binos oculos
erigitur, qui quasi duæ faces accensæ eum illu-
minant. Ita illos cognominat Christus: *Luce-
na corporis tui est oculus tuus.* Ut non sit iudex,
dum è iustitia conuenit damnare sceleris reum,
cæco non ferat impetu, sed apertis oculis, &
præuia perspicacitate consideratione, perpendens
quem, ob quid, damnet: quæ sint rei grauami-
na, quæ defensionem, ne fortè damnanda contin-
gat illa imprudentia, ut damnatum modo reum,
ipse iudex non agnoscat, ac percundetur: *Quis*
est hic? Quocirca perelegantè Dominus deli-
neauit iudicem, in virga illa vatis Hieremias:
virga erat oculata: *Virgam vigilansem:* Argus
sit centioculus, ut videat luce clarius, quidquid
illum concernit: quem habet indicandum.
Quàm bonus Rex & Princeps David: *Exaltabitur*
sicut unicornicornu meum. Fortitudo mea, Ps. 91. 37.
vires meæ: (has enim in S. Scriptura cornu si-
gnificat) eleuabuntur, excitabuntur, sicut cornu
vnicornis. Salutariferum est cornu vnicornis, vbi cornu
vigent colubri, serpentes, animalia venenata, quæ
aquis insciant: illo enim cornu aquis intincto, deliqua-
tollitur omne venenum, quod serpentes aquis tur,
insuderant, pròinde sine illo viuere ibidem est
impossibile. Porro cornu hoc inter ambos erigitur
oculos, quod non applicatur, nisi vbi prius
fixis oculis intenderit. Talis, opto, sit Principis
potentia & iudicis auctoritas, quæ de Repu-
blicæ viuario venena dissipet: Colubrorum mul-
tus est numerus, qui eam insciant, vlturas
sunt.

fuis lueris, fuis rapinis latro, fuis dissolutionibus concubinariis, litibus fuis inquietis, comediis & aſtionibus fuis hiſtorio, fuis ſimulationibus tertæ mediæ: Exaltetur Principis auctoritas, iudicis ſeueritas ſicut unicornis. *Exaltabitur ſicut unicornis cornu meum.* Fortiter impingat, feriat auctoritativè, venena diſpergat, hunc vineulis ſtringat, cadat illum, alterum ad malam damnet crucem, auriculas præſendat alteri, actus iuſtitie ſeueros exerceat. Nequitiarum lites inſtituantur, per ſententiam terminentur; hoc tamen ſalvo, vt illud fiat, attentis oculis, & explicatis luminibus, vt vnusquisque inſitimè & integrè cognoſcat, quis ſit, quid deliquerit: Quomodo, & quando, quid commoverit, nec ad eam dilabatur inſipientiam, vt poſt latam ſententiam & atro calculo damnatum reum, cum Phariſæis intertoget: *Quis eſt hic?* O frater ſi ſiagi: hoc ante quartæ, ſi forſitan inueniretis, quis vobis tunc reſponderet id, quod modo populus reſpondet: *Hic eſt Ieſus &c.* quò tibi peruerſus ac iniquus contra illam proceſſus panderetur.

§. 8. Hic eſt Ieſus, Præmonet Principes ore populi Dominus, quod ſi Chriſtum perderent, & vitam ſuam perderent.

22 **T**ertio intendit Spiritus S. hac reſponſione ex ore populi: *Hic eſt Ieſus.* Perdiſtis his ludæis motuum dare conuerſionis lux, & ſalutis reſtauratum: licet omni ſpe vitæ privati videantur, & illis, ſicut naufragantibus ſubmergendis anchorale ſeu rudentem adiecere, quo conſiſi non ſubmergantur. Erant hi, vt diximus paſſionibus ſuis immerſi, malitiâ obœcati, perturbati, commoti: *Commota eſt vniuerſa ciuitas,* interrogantes: *Quis eſt hic?* Hinc fenestram aperit Spiritus S. per quod illis lux fulgeat illa reſponſione, quam populo ſuggreſſit exprimendam: *Hic eſt Ieſus à Nazareth.* q. d. O malè fortunati, quæ vos obœcauit iniquitas; ne hunc agnoſceretis hominem; ac per hoc adeò depediti: illum agnoſcite, ſcito: *Hic eſt Ieſus Propheta,* id eſt Redemptor veſter, Magiſter veſter, veſter Meſſias: hic vos ſaluaturus aduenit, hic à Deo promiſſus Propheta, vos docturus inſipientes. Venit Rebecca camelo veſta, in ſponſi ſui Iſaac amplexus ruitura, venit reſciciens vt domina pulcherrima, plena gratiarum, quaſi reliqua præ ſe deſpiciens. Aduertit à longe venientem quendam, qui abiectus ei videbatur: quærit

ab Eliezer, qui eam comitabatur: *Quis eſt ille homo, qui venit per agrum in occurſum nobis.* O Gen 24. *Domina, ſcias, hic eſt Dominus meus.* Legiti- mus & ex aſſe familiæ Abrahæ heres inſtitutus, ille tibi ſponſus exſpectatus, recipiendus, hic tuum omne bonum. Hoc reſponſo, contemptus vertitur in honorem, deſcendit de camelo, faciem velat, ceremoniâ valde communi mulieribus priſcis illis temporibus, qua proteſtabantur quòd in præſentia mariti, ipſæ caput non eſſent, nec haberentur, & hoc ipſum declarat D. Paulus: *Vir caput eſt mulieris,* ipſe eſt, ipſe qui deber regere, gubernare, diſponere, & ſungi capiti officio in domo, nec aliud in ea caput agnoſcendum, ne præter rationem, quid contingat. Laude dignam cenſeo ob hoc Rebeccam; & intendit ſpiritus S. excitare Synagogam, vt hoc idem faciat. Exſpectabat illa ardentius Meſſiam vt ſponſum ſuum, hoc enim nomine communiter appellabatur, & ita D. Ioannes expreſſit, vt eum oſtenderet, quòd ipſe Meſſias non eſſet, ſed Chriſtus, ait: quòd ipſe ſponſus non ſit, ſed Chriſtus, quòd ipſe amicus tantummodo eſſet veri illius ſponſi, qui & in nuptiis eius exultaret lætaturus. *Qui habet ſponſam, ſponſus eſt; amicus autem ſponſi, qui ſtat & audi eum, gaudet gaudet.* 29. &c. Talis enim incedit Synagoga, camelo inſidens gibbulo ambitionis lux ac malitiæ, omnia parumpendens, ac deſignans, quin & ipſum Chriſtum; nec aduertens, nec attendens, quis eſſet. Ad eius in vibem ingreſſum, ſeſcituratur: *Quis eſt hic?* Reſpondet populus: *Hic eſt Ieſus Propheta.* &c. q. d. Cognoviſto illum, o Syn. goga, nec aſpernèris: hic enim noſter eſt Dominus, Saluator noſter, Meſſias promiſſus, heres legitimus domus ac regnorum Dauid patris ſui, & tuus tot ſæculis ſponſus deſideratus. O repudio dignam Synagogam, cur tuæ malitiæ ſtrana non retrahis, cur perverſam non emendas intentionem? cur tubore non confunderis, ex eo quod eum morti tradere præſumpſiſti? Suſcipe illum reuerentem talem, qualis eſt: *Hic eſt Ieſus.*

Verum tamen aliud latet profundius arcantum: quia quò illos vt in ſe reuertantur moneat: exponit illis Spiritus S. attendam ſtudioſius, quid egerint, quando Chriſtum damnarunt innocenter. *Hic eſt Ieſus,* q. d. Malè fauſti Principes, ſacrilegi Sacerdotes Doctores cæci, me deratores immoderati; noſtiſne quis ille, quem condemnatiſtis, & perdere concluſiſtis? *Hic eſt Ieſus Propheta,* Quid eſt Ieſus? ipſe explicet ſeipſum. *Ego ſum via, veritas & vita* Via eſt: illum occidite, & à recta ſalutis via aberrabitis, ve-